

Valkuilen bij de btw-aangifte

BTW - De btw lijkt op het oog een eenvoudige belasting, maar schijn bedriegt. Omdat de systematiek zo eenvoudig lijkt, wordt de aangifte door veel ondernemers onderschat. Op de btw-aangifte die ondernemers moeten indienen komt echter alles samen: de juiste toepassing van tarieven, het berekenen van het recht op aftrek van voorbelasting en - niet te vergeten - het voldoen aan de geldende termijnen.

Ondernemers moeten, afhankelijk van de situatie waarin de ondernemer zich bevindt, maandelijks, per kwartaal of jaarlijks een btw-aangifte indienen. In het geval van een maand- of kwartaalaangifte moet de aangifte uiterlijk voor het einde van de maand volgend op het tijdvak worden ingediend. In het geval van een jaaraangifte moet de btw-aangifte uiterlijk op 31 maart van het opvolgende jaar worden ingediend.

De kwartaalaangifte is het uitgangspunt, waarbij op verzoek maandelijks een btw-aangifte mag worden gedaan. Een reden voor het indienen van een maandelijks btw-aangifte kan zijn dat aftrekbare voorbelasting dan eerder terug wordt ontvangen. Ook kan de Belastingdienst ondernemers verplichten maandelijks aangifte te doen. Het indienen van een jaarlijkse btw-aangifte is mogelijk, als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- de ondernemer betaalt per jaar minder dan 1.883 euro btw;
- de ondernemer heeft geen artikel-23-vergunning (bij import van goederen van belang);
- de ondernemer heeft per jaar voor minder dan 10.000 euro aan elk van de volgende activiteiten: intracommunautaire leveringen, intracommunautaire diensten, intracommunautaire verwervingen en afgenomen intracommunautaire diensten.

De juiste bedragen moeten in de juiste rubriek worden ingevuld op de aangifte. Rubriek 1a gaat meestal wel goed. Hier moet omzet worden aangegeven, die belast is met het normale btw-tarief van 21 procent. De volgende rubriek wordt al lastiger. In rubriek 1b wordt de omzet aangegeven die belast is met 6 procent btw. Omdat dit een afwijking is van het 21-procenttarief, moet een ondernemer die het 6-procenttarief gebruikt kunnen aantonen dat hij terecht het 6-procenttarief toepast.

Het is van belang dat de ondernemer goed vastlegt welke goederen of diensten worden geleverd. Voor een toelichting op de tabel waarin goederen en diensten waarop het 6-procenttarief wordt toegepast, verwijzen wij naar het besluit van 4 september 2014 (BLKB2014/123M).

Vrijgestelde prestaties

Prestaties die vrijgesteld zijn van btw mogen niet worden aangegeven in de btw-aangifte. Toch blijkt in de praktijk dat ondernemers die zowel belaste als vrijgestelde prestaties verrichten, de vrijgestelde omzet aangeven bij rubriek 1e van de btw-aangifte. De tekst van deze rubriek luidt: 'Leveringen/diensten met 0 procent of niet bij u belast', dus het is niet vreemd dat voor deze rubriek wordt gekozen, mede omdat ondernemers de omzet in de boeken willen sluiten met de omzet op de btw-aangifte. Per slot van rekening betaalt de ondernemer geen btw over deze omzet. Maar het is fout!

In dezelfde rubriek 1e wordt ook wel omzet aangegeven die niet in Nederland belast is. Denk hierbij aan diensten die, op grond van de hoofdregel voor de plaats van dienst die een ondernemer verricht aan een andere ondernemer, belast is buiten de Europese Unie. Bijvoorbeeld de dienst die een adviseur verricht aan een ondernemer in de Verenigde Staten: deze is niet belast in Nederland, maar in de Verenigde Staten. Ook deze omzet hoort niet in de Nederlandse btw-aangifte thuis.

De fout dat omzet ten onrechte wordt aangegeven bij rubriek 1e van de btw-aangifte is vaak een gevolg van het programma en de btw-codes waarmee de ondernemer zijn administratie voert.

Uitvoer en intracommunautaire transacties

Leveringen van goederen die door een ondernemer worden uitgevoerd zijn belast met 0 procent btw en deze omzet moet worden aangegeven in rubriek 3a van de btw-aangifte. 'Uitgevoerd' betekent hier dat de goederen de Europese Unie verlaten. Ook dit is een afwijking van het algemene tarief en de ondernemer zal moeten aantonen dat hij terecht het 0-procenttarief heeft toegepast. Volgens de btw-regels moet de ondernemer dat doen aan de hand van 'boeken en bescheiden'. Hierbij kan worden gedacht aan een aangifte ten uitvoer, vervoersdocumenten, verzekeringspapieren, factuur, enzovoort. Uit het totaal van de boeken en bescheiden moet blijken dat de goederen daadwerkelijk de Europese Unie hebben verlaten.

In rubriek 3b worden zogenaamde intracommunautaire leveringen aangegeven en diensten die worden verricht aan ondernemers die gevestigd zijn in andere lidstaten van de Europese Unie. Een intracommunautaire levering is belast met 0 procent, mits aan twee voorwaarden wordt voldaan:

- de goederen worden vervoerd van de ene lidstaat naar een andere lidstaat;

Nihilaangifte

De nihilaangifte is een veelvuldig gebruikt middel om de termijn voor het indienen van de aangifte niet te overschrijden, als niet alle informatie voor het invullen van de btw-aangifte op tijd beschikbaar is. Vanaf 1 januari 2014 kan degene die opzettelijk een op aangifte te betalen btw-bedrag niet, gedeeltelijk niet dan wel te laat betaalt, worden bestraft met een gevangenisstraf of geldboete.

Ondernemers moeten dus op tijd hun btw-aangifte indienen. Uitstel vragen is alleen mogelijk in het geval van een ernstige calamiteit.

- de ontvanger van de goederen geeft een intracommunautaire verwerving aan op zijn btw-aangifte. Ook hiervoor geldt dat de ondernemer die het 0-procenttarief toepast de terecht toepassing hiervan moet kunnen aantonen, aan de hand van de eerdergenoemde boeken en bescheiden. Hierbij kan worden gedacht aan een aangifte ten uitvoer, vervoersdocumenten, verzekeringspapieren, factuur, enzovoort. Uit de boeken en bescheiden zal moeten blijken dat de goederen vervoerd zijn naar een andere lidstaat en dat de afnemer een intracommunautaire verwerving aangeeft.

Als een ondernemer uit een EU-lidstaat goederen levert aan een Nederlandse ondernemer, wordt dit gedaan met toepassing van het 0-procenttarief. Er is dan sprake van een intracommunautaire levering door de ondernemer uit de EU-lidstaat en van een intracommunautaire verwerving. Deze intracommunautaire verwerving moet de Nederlandse ondernemer aangeven in rubriek 4b van de btw-aangifte, omdat de verwerving belast is in Nederland. Ook diensten van ondernemers uit een andere EU-lidstaat aan een Nederlandse ondernemer moeten door de Nederlandse ondernemer worden aangegeven in rubriek 4b van de aangifte.

Buiten de EU

Leveringen en diensten die aan de Nederlandse ondernemer worden verricht door ondernemers van buiten de EU, worden aangegeven in rubriek 4a van de btw-aangifte. In het geval van levering van goederen is sprake van invoer in Nederland. Invoer is in Nederland belast met btw. Diensten verricht door ondernemers buiten de EU die belast zijn in Nederland, moeten ook op de Nederlandse btw-aangifte worden verwerkt. Aan de Nederlandse ondernemer wordt een vergoeding exclusief btw in rekening gebracht. Op de btw-aangifte moet de onder-

nemer de verschuldigde btw berekenen en aangeven in rubriek 4a.

Voorbelasting

In rubriek 5b kan een ondernemer de btw die door andere ondernemers aan hem in rekening is gebracht, als voorbelasting in aftrek brengen. Ondernemers mogen niet per definitie alle in rekening gebrachte btw in aftrek brengen. Om te beginnen moeten de aangekochte goederen en diensten worden gebruikt voor belaste prestaties. Een ondernemer die ook vrijgestelde prestaties verricht, kan dus niet alle btw in aftrek brengen.

Bij goederen en diensten die gemengd gebruikt worden - dus zowel voor belaste als vrijgestelde prestaties - is de btw deels aftrekbaar. De ondernemer moet bepalen welk percentage van de btw als voorbelasting in aftrek kan worden gebracht. De btw op goederen en diensten die worden gebruikt voor privédoeleinden kan niet worden afgetrokken.

Tot slot zijn er nog goederen en diensten met een zakelijk karakter, waar ook een consumptief element aan zit (zoals een kerstpakket, personeelsfeest of jubileumgeschenk). De btw op deze goederen en diensten kan gedurende het jaar in aftrek worden gebracht, maar aan het eind van het jaar moet de ondernemer de aftrek misschien corrigeren, aangezien hij zijn personeel te veel bevoordeeld heeft.

Kleine ondernemersregeling

Voor ondernemers-natuurlijke personen die per jaar, na aftrek van voorbelasting, niet meer dan 1.883 euro aan btw verschuldigd zijn, geldt de Kleineondernemersregeling (KOR). Op basis van de KOR krijgt de ondernemer een belastingvermindering. Als de ondernemer per jaar minder dan 1.345 euro aan btw verschuldigd is, is de vermindering gelijk aan de af te dragen belasting. Bovendien kan de ondernemer dan voor de btw ontheffing krijgen van de administratieve en factureringsverplichtingen en van de aangifteplicht.

Tot besluit

De btw-aangifte blijkt in de praktijk vaak lastiger te zijn dan gedacht. Aandachtspunten zijn de termijnen voor het indienen van de aangifte, het toepassen van de juiste btw-tarieven, het kunnen aantonen dat een btw-tarief terecht wordt toegepast en het bepalen van het recht op aftrek. Echter, als ondernemers deze elementen onder controle hebben, zal de btw-aangifte een stuk eenvoudiger worden.

(mr. C. van Vilsteren)